

POEMA DE LES MANS OBSCURES
(*Fragments*)

En aquest primer dia de març, quan
a ca nostra hi ha tulipans i a prades
brillants i agres la meva persona
aboca els ulls vermells i la mirada
aspra en mi torna com fusta de quàssia,
perquè som home i olorós de mort,
t'escric el testament de la meva ànima.

Jo som un home que té la mà tendra,
la mà com a de pedra perfumada,
que quan s'arrufa, quan s'adreça o s'obri,
és mà cap a un amor, però no torna alta;
i no torna alta perquè el cor no tengui
clamor a dins la mà. No té estatura
la meva mà perquè és mà solitària.
Cap al pit olorós, cap a la fosca
del cor estrellat de Déu, compleix edat
la tancada verdor de la meva ànima.
Vint-i-cinc anys he ja complit, Senyor,
cap a la vostra boca i m'és estranya
la color preciosa de la fusta,
l'austeritat del ferro que no brilla
si una mà no s'encona a la tancada
claredat. Tot espera mans calentes:
la flor, l'amor, la rama, la paraula,
la pedra definitivament dura,
però que espera sempre ésser habitada.

* * *

Si la meva persona és agra i densa
com una claredat de mar, si és fada
i estranya l'aigua encesa dels meus actes,
és que no em basta cor per ésser un home,
per a morir en olor de multitud.

No basten cor ni remoroses mans
d'amor. Manca una pedra clara i aspra,
una juvenil pedra que jo alci
cap a una casa perquè sigui humana.

Ara que ja damunt la meva boca
la mateixa grapada de paraules
hi tenc sempre, com una verdor alta,
puc dir que amor o claredat de terra
és tocar cos o pedra i sentir l'ànima.

* * *

La pedra és terra i amb les dents estretes;
matèria en ràbia pura, en pedra viva,
que cita braços fondos i ombres d'home,
per sortir del dolor del gran silenci
i ésser univers cap a suavitat:
anar de roca cap a casa dolça,
de terra insociable a galania,
de balcó fresc, on clars ventalls o sedes
li donaran tota la transparència
o fesomia d'una copa verda,
sonora, ardent, honestament florida.

Si en mi no hi ha, oh Crist ombrós i amarg,
la dolorosa i olorosa prada
moguda ricament per l'aire viu
del teu amor o ulls; si en mi la pau
no és clara forma de gerra acabada,
és perquè tenc en guerra la mà, freda
a tall de ganivet, a fred de mort,
a color dels més grocs safrans, Crist agre.

La meva mà no és mà d'amor: d'obrer,
que va d'aquesta esquerra a aquella estella,
de ferro en ferro i pedra en pedra, esplèndid.
Qui viu i mor de les seves mans, l'home
sonor acaramulla dolors tensos
sota la pell primaveral i tota
la duresa va cap a un pa, a la clara
cristal·lització del cansament.
Qui alena l'aire de les seves mans,
de nit en nit i ràbia en ràbia passa,
donant altura i forma a nits i ràbies,
fent saltar el dia en les matèries primes.

Qui s'il·lumina el rostre amb la mà clara
travessa per matèries, per nits dures,
per a sortir com a rocosa lluna
damunt la boca intensa de l'esposa
translúcida en el fons de la casa alta
sola i ardent entre les seves coses...

Cap a una claredat d'amor caminen
els obrers en llum, sempre, a la llum sempre,
com una multitud de gira-sols.

Com una multitud de gira-sols,
omplen tots els camins de la tarda ampla,
desnús de rostre i mans, expressius homes,
amb la pols de la terra en els cabells,
en els pantalons àvids i aguts. Entren
cap a l'amor ombrós i amarg, polsosos
com arbres estivals de quiet aire
i més quieta pols perquè és humana.

* * *

Davant la nit dreta damunt la llum
d'aquest camp groc com a claredat d'ànima,
crec que la poesia és convivència:
parlar amb un màxim de claror i de cor,
igual que un pi i que la melodia
ha de ser agut clamor d'instrumental
de fàbrica o taller, on la paraula
sigui una gran verdor entre les màquines.

Davant aquesta gran frescor morada
del Puig Gros que ara deu estar florint-se
amb una groga claredat amarga
de gatoses i d'una alta elegància
d'asfòdels, deix la meva clara nota.
La meva voluntat d'ésser poeta,
parlar amb lleó i dolor, brillar amb creu pròpia,
però oralment, clarificant silencis.
Donar el costat mentre don un martell,
tenir mirada i boca en verdor viva.

A Santanyí, primer dia de març
de mil nou-cents cinquanta-quatre, jo,

Blai Bonet, entre dos miralls, obscur,
hipertens, enteladament solter,
en qui Déu i la terra han arribat
a un metre setanta d'estatura,
don fe i res més perquè el demás em manca;
mentre sent la fredor d'aquest blanc marbre
(en què escric el nom meu i la fe de tots)
i la remor d'un automòbil que ara
passa pel meu carrer (Palma, setanta-
quatre) il·luminant la meva adreça
i la grisa creu de terme que, un moment,
plena de temps i fosca, tindrà clares
totes les seves floracions grogues.

[1954]